

ONAMENTUL:

un an . . . 70 Lei

jum. an . . . 30 Lei

trei luni . . . 18 Lei

exemplar 50 bani

TELEFON P. ORAȘ ȘI

URBAN No 750

ROMÂNUL

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA

Str. Românului 1/a.

Inserțiunile se primesc
la administrație și se ta-
xează conform tarifului.

MANUSCRIPTELE
NU SE ÎNAPOIAZĂ.

Direcția regională Arad nu poate fi strămutată.

Ideea de a se strămuta direcțiunea regio-
nală din Arad, la Satul-Mare, a produs o rea
presie nu numai în județul ce ar urma să
direct păgubit pe urma acestei măsuri, dar
și în toate localitățile lealului, de
ce nimeni nu poate înțelege ce a putut
prezideze la adoptarea unei măsuri atâta
lipsită de înțeles.

Aradul este un mare centru, mai ales indu-
strial, căruia nouile așezări îi păstrează locul
de frunte în viața economică a țării. El
a ajuns aici, grație situației sale geografice fa-
vabile, pusă în evidență de faptul că a avut
prijinul industriei sale, o instituție ca aceea
Direcțiunii Regionale de căi ferate.

După cum este adevărat că existența unei
direcții la Arad, a înlesnit mult mișcarea eco-
nomică și reputația de oraș industrial a Ara-
dului, tot pe atâta de adevărat este că societă-
țarădană, fără de excepție, a făcut cele mai
mari sacrificii pentru a se asigura o cât mai
bună funcționare a unei instituții ce îi era atât
necesară.

Aradul, care este astăzi oraș de vamă prin
esență, în vederea bunei funcționări de care
depinde mai sus, a dat din sânul populației
Direcției regionale de cale ferată, tot per-
sonalul de care cea de pe urmă avea nevoce,
încât nici o schimbare mai mare nu este
deputată nici chiar în personal, de oare ce
acesta își are casa, așa și tot confortul
săvârșesc în Arad. A muta direcția înseamnă
a pune pe drumuri sute de oameni și a
organiză tot de o dată și serviciul de stat
ospodăriile funcționarilor, răsturnând tot
ce s'a ridicat cu atâta greutate.

Legătura Aradului cu București, prin Te-
rnova—Brașov și prin Timișoara—Severin—
Bova, legătura sa cu streinătatea, arată im-
portanța orașului ca centru de cale ferată,
mai ales, dacă așa după cum este și logic, se
bază pe baze multumitoare linia Arad—
Tea—Satu-Mare.

Toate argumentele duc la concluzia că
centru economic ca Aradul, nu poate fi des-
tăruit sau strămutat, de oare ce organizația
regională a acestui centru, este rodul atâtor
de muncă, ce poate, după același timp și
celeași condiții să nu se producă în ace-
lăși mod multumitor în altă parte.

Contra măsurii de strămutare a Direc-
țiunii regionale din Arad, protestează cu vehe-
mență, întreaga presă, industria și comer-
țul, direcțiile băncilor și acelea ale insti-
tuțiilor industriale, funcționarii instituției, au-
toritățile și deputații, cari reprezintă plânge-
ntregului județ.

Telegrame de protestare au fost trimise
gubernului semnate fiind de tot ceea ce ora-
dului mai de seamă, așa încât există ferma
încredere că guvernul și ministerul de re-
venituri un moment induse în eroare referitor
la situație, vor sfârși prin a înțelege greșeala

ce era să se comită, revocând de urgență
măsura vexatorie și arbitrară.

Aceasta va trebui să se întâmple, de oare
ce nu se pedepsește astfel un oraș, care a lup-
tat cu mândrie și cu tragere de inimă, pentru
a ajunge la actuala sa prosperitate econo-
mică, chemată să aducă și în viitor, țării, fo-
loase de o mare importanță.

Situația internă.

Am arătat într'un articol trecut referitor la
situația internă, că remanierea recentă nu a fost
de natură să aducă guvernului absolut nici un
serviciu și că acea remaniere este în perfectă
imposibilitate de-a îmbunătăți poziția actualului
cabinet. Arătam cu același prilej, că față de greu-
tățile ce încearcă, guvernul nu se va putea pre-
zenta în fața țării în apropiata sesiune a parla-
mentului, în condiții destul de bune, pentru că
poată să legitimizeze și că prin forța împrejură-
rilor va fi nevoit să ia o măsură de ultimul mo-
ment. Aceasta măsură fiind seamă de realități,
nu ar putea fi alta, decât ori amânarea deschide-
rii ședințelor parlamentului, ori o nouă re-
maniere, făcută naintea acestei deschideri. Re-
centa remaniere în condițiile dezastruoase în
care a fost făcută, a pus guvernul într'o nouă
și acută criză ce nu poate rămâne fără solu-
țiuni. Din știrile ce vin din București, reese că
guvernul ar încerca să dea o soluție crizei în
sensul de-a proceda la o nouă remaniere. Noui
schimbări de vederi ar fi avut loc între primul
ministru și dlul Cantacuzino, Flondor și Gri-
gorovici.

Ideea unei reintrări a dlui Cantacuzino în
guvern să lovește însă de mari greutăți, în-
trucât sunt cunoscute împrejurările între cari
dusa a părăsit cabinetul. Acceptarea de către d.
Flondor a unui portofoliu, pare tot atât de ilu-
zorie, întrucât dsa s'a arătat încă de la înce-
put hostil ideii de-a intra într'un minister, al-
cătuit pe bază de absolută insuficiență.

Cu privire la d. Grigorovici găsim, că do-
rința de-a se cere concursul acestuia este bi-
ne venită, părere de altminteri susținută de
noi, într'o serie de articole trecute. Pentru că
însă d. Grigorovici să primească ofertele ce i
se fac, este foarte natural, ca dsa să pue con-
diții de natură să garanteze trăinicia noii
formații ministeriale. Situația este cu atât mai
dificilă, cu cât desacordul dintre primul mini-
stru și d. Take Ionescu persista și în chestia
rezultatului cățătorilor în streinătate a mini-
strului nostru de externe, cât și în aceea a con-
cesionării c. f. r. O prelungire a crizei, după în-
ceperea ședințelor parlamentului, ar însemna
crearea pentru guvern a unei situații excep-
țional de dificile, ale căreia urmări, grave de
sigur, nu ar putea să fie prevăzute în totali-
tatea lor.

Vărsări de sânge la Bologna.

Roma. — „Agenția Stefanu” anunță din Bo-
logna că acolo au avut loc încăerări sângeroa-
se, cu ocazia deschiderii consiliului comunal,
între socialiști și grupul burghez. În cursul a-
cestor încăerări s'au tras mai multe focuri de
armă. Au fost ucise 7 persoane, iar alte 30 grav
rănite.

(„Ag. Damian”).

Cronica muzicală.

Concertul d. Dora Lepa

de d. Alex. Anestiu.

Dulce, cald, melodios, glasul pitulicei ară-
dane a vocalizat alaltă seara sub cupola impo-
zantei clădiri a Ateneului.

Publicul, care adesea ori nu se interesează,
ori nu știe să se intereseze; publicul care de
cele mai multe ori trece rece și nepăsător pe
lângă lângă merit și talent; publicul, care în
acea mai mare parte, nu cunoștea pe cântă-
reață; publicul, în fine, „bon enfant” de multe
ori pentru că se lasă lesne convins și emoțio-
nat, a rămas, totuși, surprins și fericit, în fața
delicatei revărsări a sonorităților încântătoare,
cărora simțirea interioară, de un aristocratism
discret, a d. Dora Lepa, le adăuga un farmec
nou și captivant.

Sala a aplaudat tot timpul sincer și cu o
candoare de copil, deoarece ea a avut impresia
că aplaudă nu numai o voce, ci și o iconă pal-
pitantă și emoționată a unui suflet, ce asoundea
sub glasul materializat al sunetelor, o tristețe
veche și plină de dușoșie, păreri de rău nepre-
cizate și un reproș cizelat și fugitiv.

Aceea ce a încântat în primul rând sala, a
fost spontaneitatea unei voci ce se înalță liberă
și neforțată, cu grația brizei, cu ușurința cu care
curge apa izvorului de munte și cu cochetăria
nesilită a tuturilor florilor de câmp.

Piese clasice și bucăți naționale românești,
savanta țesătură a lui Mozart, Goldmark și Me-
yerbeer ca și delicioasele compoziții muzicale
ale unora din compozitorii ardeleni, au trecut
iute, frazate limpede și clar, detaliate cu mij-
loace sigure de coloratură și de tehnică, ce a-
veau darul să ne amintească aceea ce ar fi pu-
tut, și ceea ce încă ar putea să facă, această
voce cu adevărat de calitate, în cazul când ar
fi susținută și încurajată conform meritelor ei.

Și atunci ne-am întrebat și noi — după cum
s'a întrebat, probabil atâta altă lume, cum este
cu puțină ca în țara doinelor ce plâng bucu-
rile și lacrimile unei națiuni și speranțele unui
întreg trecut, o voce atâta de frumoasă să fie
supusă regimului unei glaciale nepăsări?

O voce frumoasă este, în adevăr, un lucru
rar; țara noastră suferă de lipsă de voci; com-
panile de operă ce ne încercăm să facem, sunt
nevoite să-și caute adesea în streinătate pe in-
terpretele lor de primul rang și noi, totuși, fa-
cem dovada, ori de câte ori, avem prilejul, că
nu cunoaștem importanța simbolică a vocilor,
ce sunt oglinda sufletului nostru intim ca și a-
ceea a sufletului nostru colectiv și curate și
limpezi părăiașe în pustiu.

Susținută la timp, cu calitățile ce posedă și
cu serioase studii de perfecționare, d. Lepa, ar
fi putut să fie astăzi o cântăreață de strălucită
carieră, ce ar fi făcut onoare orașului în care
a crescut.

Regretăm a fi nevoiți s'o spunem, dar sun-
tem încă departe de arta de a ști să ascultăm
glasul atât de vibrător al conștiinței.

Ne preocupă adânc tot ceea ce este poftă și
câștig material, dar trecem neatent pe lângă
darurile naturale și pe lângă manifestațiunile
talentului; ne umilăm de o ciudată și copilă-
rească vanitate, dar pierdem facultatea de a
ști ce înseamnă a fi modest și conștient; ne a-
runcăm banul dar nu înțelegem să susținem
arta; ne plecăm adânc în fața politicianului
gălăgios, a retorului de foburguri și în fața par-
venitului național, creat în mii de exem-
plare, de război, dar nu știm cum să ne încu-
rajăm arta națională și artistii, ce sunt un frag-
ment și o scripă a genului românesc.

E momentul să ne obișnuim a fi, chiar sub

INFORMAȚII.

Reprezentanții companiei „Caragiale” la Arad.

Azi, Vineri, compania teatrală „Caragiale” va juca „Castelana” comedie în 4 acte de Alfred Capus. Inceputul la ora 8 și jum. seara. Bilete se vând la Bibliotecă Diecezană.

— *În vederea deschiderii corpurilor legiuitoare va fi pus în circulație un tren special pentru parlamentarii din Transilvania, între Oradea-Mare și București, la care se vor adăuga în diferitele puncte de întâlnire vagoanele speciale puse la dispoziția parlamentarilor pe celelalte linii.*

Trenul special pleacă de la Oradea-Mare în ziua de 26 Noembrie seara la orele 6 și 10 min. ajungând la Cluj la orele 10 și 20 minute. De aci pleacă la ora 11 spre Teiuș unde așteaptă trenul de Arad.

Pentru parlamentarii din Banat se va atașa la 26 Noembrie un vagon special la trenul ce pleacă din Timișoara la ora 2 și 24 minute și sosește la Arad la ora 3 și 56 min.

În aceeași zi, seara, parlamentarii vor continua drumul spre Teiuș cu vagonul special atașat la trenul ce pleacă la ora 5 și 33 minute și care ajunge la Teiuș noaptea la ora 2 și 4 minute, unde are joncțiune cu trenul special de Oradea-Mare.

Dela Teiuș trenul special pleacă la ora 2 și 35 minute ajungând la București la ora 2 după masă.

Parlamentarilor li-se pune în vedere a se informa dela șefii respectivelor gări, asupra plecării trenului, nefiind excluse întârzierile cu privire la comunicație.

— *Se anunță din București că atelierul C. FR. vor fi închiriate englezilor pe timp de 10 ani.*

— *Subprefectura județului va avea în viitor două numere telefonice: Numărul 205 în joncțiune directă cu biroul primnotarial și al subprefectului, și numărul 94 pentru toate birourile subprefecturii.*

— *Ieri a avut loc la prefectura județului o întrunire a autorităților civile și a comandantilor regimentelor din localitate pentru a stabili programul zilei de 1 Decembrie, aniversarea proclamării unirii Transilvaniei cu țara mamă. S'a decis ca în această zi să se facă și depunerea jurământului de către recruii regimentelor din localitate.*

— *Comisia administrativă a județului a decis în ședința sa din urmă să înainteze guvernului și corpurilor legiuitoare o adresă relativ la modificarea legii agrare votată de marele Sfat din Sibiu. Comisia administrativă a ținut să facă această propunere în urma experiențelor făcute până acum. Comisia a însărcinat cu redactarea adresei pe d. I. Marsieu și dr. S. Barbura.*

În ședința ținută ieri după masă, comitetul delegat de comisia administrativă în această chestiune, a aprobat textul adresei, care urmează a se trimite zilele aceste la București.

— *După desbateri de aproape două luni, procesul ofițerilor, foști prizonieri în Germania, la Krefeld, se apropie de sfârșit. Miercuri a început rechizițorul.*

— *Ministerul instrucțiunii a hotărât ca directorii și directoarele de școli secundare, să nu mai ocupe decât decît acolo unde sunt directori.*

Cei cari se găsesc în această categorie, vor trebui să opteze pentru catedră sau directorat.

— *Direcțiunea serviciului comercial de pe lângă direcția generală a căilor ferate aduce la cunoștința generală ca în vagoanele postale atașate la trenurile de călători, nu este permisă călătoria persoanelor străine chiar dacă acele persoane ar avea autorizațiuni speciale, emise de către direcția generală a P. T. T.*

— *În portul Boulogne-sur-Mer, în Franța, s'a înființat un consulat onorar al României.*

D. E. le Bon din orașul Boulogne-sur-Mer, a fost numit consul onorar al României, în acel oras.

x *Biroul pentru vânzarea biletelor de tren, s'a deschis pe bul. Regina Maria 21, în localul fostului de principal de tutun. Salutăm cu bucurie deschiderea acestei instituții, care servește exclusiv avantajele țării publice orașene; deschiderea biroului a avut loc în momentul cel mai potrivit, deoarece e de natură să cruțe publicul călător, de oboseala așteptării și frîg a deschiderii casei din gară, unde ar trebui aștepte în rânduri nesfârșite până când le vine rândul să poată cumpăra biletele. În biroul de bilete tren al orașului se vând bilete de orice fel, ca și casieria gării și se pot obține chiar cu 48 ore înainte de ora plecării.*

Una dintre cele mai principale ramuri de comerț a noului birou este, secția pașapoartelor, care la rândul ei, ușurează în mod simțitor lucrul celor ce doresc, călătorească în străinătate; biroul se angajează nu numai de procurarea tuturor documentelor necesare, și de obținerea cât mai grabnică a pașapoartelor. Căția deschiderii acestei secții a biroului, se studiază cum, și credem că în 2—3 zile va putea să funcționeze.

Secția biroului nostru, care interesează foarte aproape lumea comercianților noștri, este aceea a înțelegerii, care cu trăsura sa specială de transport a bagajelor și mărfurilor, cu distincție urgentă, va ușura în mod simțitor circulația comercială, cu atât mai mult, cu cât marfa predată, va fi transportată sub conducerea a doi însoțitori până la destinație. Se ia în calcul integrală după toate mărfurile predate spre transportare, din partea dlui Maurițiu Rubinstein, transportor al CFR., care este plenipotențiarul biroului pentru vânzarea biletelor, pus în fruntea secției transporturilor.

Le 2190—1

Serbarea din Oradea-Mare.

Sâmbătă 27 Nov. 1920 în sala cercului cultural din Oradea-Mare va avea loc o mare serbare muzicală și dansantă, dată sub patronajul domnului general Moșoiu, comandantul corpului vânătorilor. Corpul ofiteresc a luat cele mai complete măsuri, ca sala să fie perfect înzestrată. Un bufet cu cele mai alese mâncări și băuturi va fi pus la dispoziția publicului. Pentru a se evita aglomerațiunile, publicul poate aștepta reținea locurile cu începerea de Joi 18 Nov. a casei teatrului orașenesc din Oradea-Mare.

Comanduirea poliției și poliția a luat dispoziția ca cu ocazia acestei serbări grandioase, să poată găsi locuințe pentru timpul serbării.

Programul deschiderii parlamentului

PROGRAMUL OFICIAL.

„Monitorul Oficial” de Duminecă publică următorul program:

„La orele 11 dimineața se va celebra un Te-deum mitropolie în prezența: dlor miniștri, senatori și deputați, Inaltei Curți de Casațiune, Inaltei Curți de Curți, Academiei române, consiliul administrativ permanent, consiliul superior al agriculturii, corpului profesoral universitar, Academiei de înalte studii comerciale industriale, Curților, tribunalelor, autorităților administrative și militare, primăriei capitalei și camerei de comerț.

La ora 11 jum. înaltele Corpuri și autorități se întrunesc în sala ședințelor adunării și vor ocupa:

Corpul diplomatic, primele două tribune lit. A. B.

Înaltele Curți de casațiune și curți, trib. lit. C.

Academia română, consiliul administrativ permanent și consiliul superior de agricultură tribunale lit. D.

Corpul profesoral universitar, academia de înalte studii comerciale și industriale, curțile și tribunale precum și celelalte autorități, tribuna oficială lit. E.

Dnii senatori și deputați vor ocupa băncile față Tronului.

Pornirea cortegiului regal dela palat se anunța prin 101 tunuri.

La ora 12, M. S. Regele intră în sala ședințelor Adunării, precedat de adjutanții săi și de Curtea regală.

M. S. Regele înconjurat de miniștri, citește mesajul de deschidere a Adunării legiuitoare.

După plecarea M. S. Regelui, Adunările legiuitoare proced la lucrările lor.

Biletele de intrare în sala Adunării pentru această zi se vor da dlor senatori și deputați prin birourile adunării legiuitoare.

Biletele pentru tribuna diplomatică se vor da către ministerul afacerilor străine.

Biletele pentru celelalte tribune se vor da prin birourile ședinței consiliului de miniștri.

aparențe mai rigide, mai sincere, mai entuziaști și mai convinși, pătrunși todeauna de acea simțire adâncă, ce refuză să plătească obligațiile de suflet și de inteligență, cu surâsuri blânde și pline de compătimire ofensătoare.

În ceea ce privește pe doamna Dora Lepa, îi aducem omagiul unei societăți ce a descoperit-o, va... alaltă seară și o angajăm să muncească mai departe cu încredere pentru că viața noastră muzicală în accentuat curs de dezvoltare, are nevoie mai mult ca oricând de temperament muzical și de voci.

Cu convingerea că nu exprimăm numai o părere personală am îndrăzni chiar să sugerăm merituosei cântărețe ideea unui al doilea concert, în nădejdea că în fața acestui nou prilej de aleasă emoțiune muzicală, scaunele nu vor mai aștepta dezolate pe posesorii lor români, iar artista nu va primi numai un singur, dar pe cât de simplu pe atât de discret și mișcător buchet de flori.

Impărțirea muncii la primărie.

Publicul s'a obișnuit în vremea din urmă a se adresa în toate afacerile ce are de rezolvit la primărie, direct primarului, răpind acestuia timpul și împiedicându-l în rezolvirea afacerilor ce cad în atribuția sa de conducător al primăriei.

Pentru rezolvirea diferitelor chestiuni primărie e împărțită în mai multe rezorturi, al căror șef sunt autorizați a lucra independent în toate cauzele cari aparțin rezortului lor.

Pentru orientarea publicului ca în viitor să știe unde trebuie să se adreseze cu diferitele chestiuni dăm la vale ordinea și împărțirea de muncă în atribuția sa de conducător al primăriei.

Chestii de apartinere, liberă petrecere și contravenție: referent: Iuliu Vannay, consilier; primărie, etajul I. usa 100—103.

Chestii economice și financiare: referent: Andor Zubor, consilier; primărie, etajul I, usa 104.

Chestii culturale, educație publică și ajutor: referent: dr. Nicolae Nedelcu, consilier; primărie, etajul I. usa 100—103.

Chestii de dare, spital și azil de copii: referent: Iosif Stoica, șeful percepătorului orașenesc, palatul societății de căi ferate arad-cenădane.

Chestii orașenești de gospodărie și arendare: referent: Ludovic Lucaciu; primărie, etajul I usa 68—70.

Chestii sanitare: referent: dr. Maurițiu Tîsch, primărie, etajul I usa 27—30.

Chestii de încartiruire și repatrieri: Biroul de încartiruire și repatriere; fosta școală comercială etajul I.

Chestii industriale și pentru certificate de trecere graniței: Antistia comunală circ. I, fosta școală comercială.

Chestii de pașaport: referent: Aurel Bodrogean; primărie, etajul I, biroul expediției.

Cereri către senatul orașenesc, permise de liberă petrecere și plasare în oraș: referent: Carol Szuchy, registrator administrativ; primărie, parter în biroul arhivei orașului.

Arhivă și registratură: referent: Gavril Kóvéri, arhivar; primărie, parter.

Convocare.

Toți membri secției cohortei cercetășești „Moise Nicoară” din localitate sunt rugați să binevoiască a participa la ședința secției, care va avea loc la 26 Noembrie, (Vineri) la ora 8 d. m. la sediul cercetășilor (Liceul „M. N.”)

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea ședinței de d. Lt.-col. I. Sâmboteanu, Inspectorul finutului cercetășesc Crișiana.

2. Raportul comandantului de cohortă d. A. Frugina.

3. Alegerea noului comitet.

4. Eventualele propuneri.

Având în vedere importanța ședinței, rog ca toți membri să se prezinte punctual la ora indicată. Pe aceasta cale invit și on. public care poartă interes față de mișcarea cercetășească, să participe la ședința noastră de d. m.

A. FRUGINA,

Comandantul cohortei „Moise Nicoară” Arad.

chestia cooperativelor.

Cunoscând importanța capitală a mișcării cooperative, care în interesul poporului român din România întregită va trebui organizată în cel din urmă cătun, îndată ce m'am îndelă București la Arad, în primăvara anului următor, am început propaganda pentru înființarea cooperativelor sătești în județul Arad.

Scopul era să se înființeze cât mai multe cooperative prin comune și apoi să se constituie Arad federala acestor cooperative în legătură centrală dela București a cooperative sătești.

Am ajuns scopul, la care m'am angajat în primul mai ales al țărănilor români din județul Aradului. Am procurat stocul necesar de acte și actele de constituire și la îndemnul de fapt s'a înființat în județul Aradului o federație de cooperative, cari sunt înregistrate deja la decătorii de ocol competente.

Astfel apoi în ziua de 11 Noembrie n. a. c. ajutorul lui Dumnezeu, fiind de față și d. secol Gh. Dumitrescu-Bumbesti, președintele federației cooperative sătești din București, s'au putut să ținem ședința de constituire a federației d'în Arad. Sub numirea „Aradul” această federație s'a și constituit pe temelul statutelor celor mai prielnice.

Consiliul de administrație al federației s'a constituit cu membrii următori:

Dr. Victor Hotăran avocat în Arad, **George Popovici** învățător în Arad, **Romul Văciari** în Ghioroc, **Ioan Chera** proprietar în A. **Petru Vancu** învățător în Măderat, **Ioan** preot în Micăleaca, **Mihail Vidu** învățător în Hălmgia, **Iosif Ianota** țaran în Păulis, **George Păncotan** muncitor în Arad.

Censori au fost aleși:

Petru Pele preot în Minis, **Mihail Dragos** în Curtici și **Alexiu Putici** învățător în Arad, iar censored suplente **Dimitrie Damea**, **Ioan Maciu** și **Traian Givulescu**.

Membrii în comitetul conducător au fost numiți: **dr. Victor Hotăran** președinte, **George Popovici** vicepreședinte și **Ioan Marșieu**. Prin aceasta eu mi-am împlinit chemarea, care mi-am impus-o. Mulțumesc tuturor, cari au dat ajutorul lor desinteresat, ca să poată fi la bun sfârșit opera începută. De azi este toată răspunderea pentru conducerea departe a mișcării cooperative din județul Arad revine în sarcina federației și respectiv în sarcina consiliului de administrație al federației, din care eu personal nu fac nimic. Oricând însă și ori unde aș fi, eu voi da ajutorul tot sprijinul meu mișcării cooperative în Tara-Românească. Rog Federația „Arad” să desăvârșască opera începută înființând cooperative în toate comunele județului, și să lucreze atât producția, cât și consumația. Pentru noștri țărani în chipul cel mai lesnicios, și favorabil și cel mai rentabil pentru dânșii, rog apoi pe cei interesați, ca în chestia cooperative să se adreseze dlui avocat dr. Victor Hotăran în Arad, care a primit asupra sa, dar frumoasa sarcină de președinte al federației.

VASILE GOLDIȘ.

Înființarea populației în orașul Arad.

Conform ordonanței nr. 362/443-1920 a guvernului general de interne din Cluj, a ordonat numărarea populației de pe teritoriul orașului Arad, începând de la 1 Decembrie 1920 însărcinând cu această sarcină pe d. Iosif Stoica, șeful poliției orașene.

Teritoriul orașului Arad vor funcționa 42 comisiuni de înscriere, cari comisiuni vor umbra în toate casele în casă și vor face conscrierile după ce și în general indicând conform registrelor de trecuți de 21 ani și după naționalitate.

Înscrierea la înscriere se extinde pentru toți locuitorii permanenți. Nu vor fi înscriși supușii streini al vreunui alt stat, cari au locuință permanentă în vechiul regat, și cari fac serviciu militar se vor înscrie la statul propriu. Se vor înscrie toți acei cetățeni cari s'au declarat pentru eventuala optare a cetățeniei române.

Termenul de înscriere se vor termina mai târziu la 1 Decembrie.

Oricine în vedere populației, că toți aceia cari vor să spună pe membrii comisiei de înscriere în munca lor vor spune date false vor fi aspru pedepsiți conform dispozițiilor din legea în vigoare.

Pentru direcția Palatului cultural.

Numeroase persoane cari au asistat la concertul d'ora Dora Lepa, ni s'au plâns că în tot timpul concertului, a domnit în sală un frig neplăcut. Cu toate acestea, probabil, ca un derivativ, unele persoane spuneau că în vederea concertului s'ar fi făcut chiar ... focul.

Păreră noastră, cari am îndurat frigul cu stoicismul întregii asistențe, este că deși era vorba de concertul unei merituose artiste române și de o serată de artă națională, ar fi trebuit, în caz când nu s'ar fi putut face altfel, să se ceară cântăreței să plătească o modestă sumă de bani în vederea încălzitului.

Cântăreța ar fi făcut bucuros modestul sacrificiu ce i s'ar fi cerut, pentru a nu expune publicul să stea în frig.

Admitem fără îndoială scrupulul direcției Palatului Cultural de a nu cere bani unei cântărețe române, pentru încălzit, nu înțelegem însă ca să nu se poată ajunge în schimb la o soluție mai fericită.

Am dori să avem deslușiri limpezi relativ la această chestie, de oare ce se poate întâmpla ca în curând, chestia să fie pusă din nou.

In chestia ziarului „Rendkivüli Ujság”

În două numere anterioare ale ziarului, am arătat atitudinea hotărâtă față de interesele statului român, a ziarului cotidian din localitate „Rendkivüli Ujság”.

Consecvența cu care acest ziar aduce jicniri țării și cu care lucrează contra intereselor adevărate ale ordinea sociale, este dovadă, că aceia cari îl scriu, nu numai însuflețiți de dorința de a servi societatea, ca ziar constituit, ci și în contra de a inaugura și de a realiza un curent politic, prielnic dușmanilor din afară și din launtru României-Mari.

Autoritățile competente, silite de această atitudine, ce nu promitea a se schimba, a ziarului „Rendkivüli Ujság”, au ordonat o anchetă minuțioasă contra amintitului ziar. Ancheta ordonată de autorități s'a terminat, având ca rezultat senzațional următoarele: Ziarul „Rendkivüli Ujság” a lucrat până în prezent cu un deficit lunar permanent de 42.000 și o sută lei. Ziarul nu a avut și nu are fonduri de rezervă, din cari să fi putut sau să poată acoperi în viitor considerabilul său deficit.

Se ridică deci de la sine și cu înzistență bănuțala, că ziarul a fost subvenționat și că aceste subvenții, având în vedere spiritul antipatriotic și antinațional al ziarului, nu au putut să fie date de cât de dușmanii intereselor noastre naționale.

În articolele publicate, în acel ziar în mai multe rânduri s'au adus ofense Familiei Regale române, în articolele tăiate de cenzură s'au adus ofense armatei și poporului român, s'a făcut propagandă sovietică și s'a agitat contra alipirii definitive și fără condiții a Ardealului la patria mamă.

S'a dovedit apoi, că redactorul responsabil al ziarului „Rendkivüli Ujság” d. Emil Neidenbach este cetățean ungar și că în această calitate redactează și revista săptămânală sportivă maghiară „Vidéki Sport”, prin care departe de a se lucra în folosul țării, se face chestie de politică din orice acțiune sportivă și provoacă săptămânal, prin articole scrise în mod tendențios, grave conflicte între diferitele cluburi sportive din Arad.

S'a dovedit în sfârșit, că ziarul „Rendkivüli Ujság” apare ca ziar cotidian în mod ilegal. Ziarul fusese până la izbucnirea grevei un organ săptămânal și nu a obținut, pentru apariția cotidiană aprobarea guvernului.

Autoritățile locale, în rapoartele trimise autorităților superioare au cerut suspendarea definitivă a acestui ziar, care a necotit întru toate cele mai elementare noțiuni ale legii de presă, a ordonanțelor guvernului, a dispozițiilor armatei și în special pe acelea ale bunului simț.

Este drept ca atunci când presa românească și o parte însemnată a presei străine din țară, muncește din răspuțer pentru restabilirea ordinea și pentru alimentarea armoniei dintre popoarele acestei țări, este drept, zicem, să se ia măsuri contra ziarelor cu intenții hostile liniștii și intereselor generale.

Procesul socialistilor greviști.

București. — În continuarea procesului socialistilor, cari puseseră la cale greva generală, urmează pledoariile avocaților.

(„Ag. Damian”.)

Convocare.

Cu știrea și asentimentul d'or dr. Silviu Moldovan prefectul orașului și județului Arad și general Daschievici comandantul garnizoanei (P. S. Sa părintele Episcop Ioan I. Papp lipsește din Arad), președinții de onoare ai Asociației arădane, rog pe d'ni membrii ai Comitetului Central Conducător al Asociației arădane pentru cultura poporului român să binevoiască a se întruni în ședință azi VINERI ÎN 26 NOEMVRIE n. a. c. LA ORELE 5 D. A. în sala mică a primăriei.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea Comitetului.
 2. Programul de activitate.
- Arad 26 Noembrie n. 1920.

VASILE GOLDIȘ, președinte.

Spre știre și orientare observăm, că membrii comitetului central conducător al Asociației arădane sunt următorii domni: P. S. Sa părintele Episcop Ioan I. Papp, d. general Daschievici comandantul garnizoanei, d. dr. Silviu Moldovan prefectul orașului și județului Arad, dr. Eugen Beleş subprefect, dr. Ioan Robu primarul orașului, dr. Vasile Avramescu președintele tribunalului, Loc. Colonel Pasalega, Iosif Moldovan revizor, dr. I. Nedelcu senator cultural, dr. Iustin Marșieu avocat, Mihai Păcățian asesor refer. cons., dr. Teodor Botiș director seminarial, Ascaniu Crișan directorul liceului de băieți, Nicolae Mihulin directorul liceului de fete, Pavel Percea directorul școlii de meserii, Procopiu Givulescu protopop și senator Radna, Dimitrie Boariu inv. director Chișineu, Ioan Georgia protopop Borosineu și dr. Iacob Hotăran avocat și senator Siria.

La constituire comitetul va alege din sinul său 2 vicepreședinți, 1 secretar general și 1 al doilea secretar, apoi va alege din sânul său ori dintre alți membrii ai societății: 1 casar, 1 contor, un bibliotecar și 1 iurist.

Telegrame

— „Agentia Damian”. —

Constătuirea majorităților parlamentare.

București. — Majoritățile parlamentare au fost convocate la București, pentru ziua de Duminică, 28 Noembrie, în vederea examinării situației politice interne.

Interruperea tratatelor ruso-poloneze.

Paris. — Se anunță din Riga, că șeful misiunii ruse, Joffe, a predat Sâmbătă delegației poloneze o notă în care anunță, că din cauza neretragerei trupelor polone din sectorul sudic inapoi la linia armistițiului, este nevoit a suspenda tratatele până la executarea din partea Poloniei și a acestei clauze.

Varșovia. — Știri de pe front anunță că trupele polone au ocupat pozițiile fixate. Delegația polonă din Riga, va primi probabil astăzi nota rusă, referitoare la continuarea tratatelor.

Plebiscitul din Grecia.

Atena. — Ziarele publică decizia consiliului de miniștri, prin care se anunță ținerea plebiscitului la 28 Noembrie. Plebiscitul va hotărî asupra chestiei reîntoarcerii exregelui Constantin pe tronul Greciei.

Războiul civil din Rusia.

Petliura se retrage.

Moscova. — Trupele roșii au ocupat orașul Mosir. Atacurile anarhici au fost respinse. La Reschitza a fost respinsă contra ofensiva începută de Petliura. În regiunea Volocisc, trupele lui Petliura au fost respinse spre granița poloneză. În Crimeea este liniște.

Chestia remanierii cabinetului.

București. — Ziarele continuă a declara, că în cursul săptămânii viitoare se va face o largă remanieră ministerială. „Agentia Damian” desminte știrea lansată despre esirea din guvern a dlui Tăslăuanu.

Chestia Dunării și România.

București. — D. dr. Toma Stelian, delegatul României în comisia dunăreană internațională, s'a reîntors la București. Dsa a declarat presei, că în chestia Dunării s'a ținut seamă de interesele României.

Redactor responsabil: Traian P. Nicolae.
Editor responsabil: Laurențiu Luca.

